

ZAKON O RADNOM OSPOSOBLJAVANJU I ZAPOŠLJAVANJU INVALIDA

"Službeni glasnik RS", br. 25/1996

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se radno osposobljavanje i zapošljavanje invalida i lica ometenih u razvoju (u daljem tekstu: invalidi).

Član 2.

Radno osposobljavanje i zapošljavanje invalida, u smislu ovog zakona, obuhvata:

- 1) decu i omladinu u razvoju koja ne mogu da steknu obrazovanje i vaspitanje po planovima i programima obrazovanja i vaspitanja za učenike ometene u razvoju;
- 2) decu i omladinu ometenu u razvoju koja stiču obrazovanje i vaspitanje po planovima i programima obrazovanja i vaspitanja za učenike ometene u razvoju;
- 3) invalide rada, po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, koji ne mogu da se prekvalifikuju ili dokvalifikuju, odnosno zaposle pod opštim uslovima;
- 4) invalide s preostalom radnom sposobnošću, koji ne mogu da se obrazuju, odnosno zaposle pod opštim uslovima.

Utvrđivanje invalidnosti u smislu stava 1. ovog člana vrši se po postupku utvrđenom zakonom.

Član 3.

Preduzeće za radno osposobljavanje i zapošljavanje invalida (u daljem tekstu: preduzeće) može se osnovati i obavljati delatnost pod uslovom da ima:

- 1) najmanje 40% invalida od ukupnog broja zaposlenih;
- 2) odgovarajući prostor;
- 3) odgovarajuću tehničku i drugu opremu za radno osposobljavanje i rad invalida;
- 4) zaposlena stručna lica za radno osposobljavanje invalida u zavisnosti od broja invalida i vrste njihove invalidnosti, i to najmanje:

(1) jednog zaposlenog koji prema propisima iz oblasti obrazovanja ispunjava uslove za nastavnika praktične nastave za struke i zanimanja za koje se radno osposobljavaju invalidi;

(2) jednog zaposlenog koji ima jedno od sledećih stručnih zvanja: diplomirani sociolog, diplomirani psiholog, diplomirani pedagog ili diplomirani defektolog.

Bliži uslovi iz stava 1. ovog člana utvrđuju se opštim aktom preduzeća, zavisno od obima i vrste delatnosti koju obavlja, odnosno zavisno od broja invalida i vrste njihove invalidnosti.

Na opšti akt iz stava 2. ovog člana saglasnost daje ministarstvo nadležno za poslove rada, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja i ministarstva nadležnog za poslove zdravlja.

Član 4.

Preduzeće može u okviru svoje delatnosti da obavlja poslove praktične nastave za invalide - učenike srednjih škola koji stiču vaspitanje i obrazovanje po planovima i programima obrazovanja i vaspitanja za učenike ometene u razvoju.

Član 5.

Preduzeće donosi program radnog osposobljavanja invalida koji, naročito, sadrži:

- 1) opis posla i pojedinih operacija;
- 2) način praktičnog i teorijskog radnog osposobljavanja;
- 3) uslove za praktično radno osposobljavanje;
- 4) trajanje radnog osposobljavanja.

Na program iz stava 1. ovog člana saglasnost daje ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.

Član 6.

Za vreme radnog osposobljavanja invalid ne zasniva radni odnos.

Član 7.

Međusobna prava i obaveze između preduzeća i drugog pravnog, odnosno fizičkog lica koje upućuje invalida na radno osposobljavanje i zapošljavanje i bliži uslovi i način ostvarivanja programa radnog osposobljavanja iz člana 5. ovog zakona, uređuju se ugovorom.

Ugovor iz stava 1. ovog člana može se zaključiti i između preduzeća i invalida.

Član 8.

Preduzeće izdaje invalidu uverenje o završenom radnom osposobljavanju i određuje poslove koje može da obavlja u zavisnosti od psihofizičkih sposobnosti.

Član 9.

Preduzeće vodi evidenciju o invalidima koji se radno osposobljavaju, odnosno koji su zaposleni.

Evidencija sadrži podatke o:

- 1) invalidima na radnom osposobljavanju i pravnim i fizičkim licima koja upućuju invalide na radno osposobljavanje;
- 2) zaposlenim invalidima i njihovom broju;
- 3) vrsti poslova za koje je invalid radno osposobljen;
- 4) vremenu provedenom na radnom osposobljavanju;
- 5) rezultatima za vreme radnog osposobljavanja invalida;
- 6) izdatim uverenjima o radnom osposobljavanju invalida.

Član 10.

Na osnivanje, rad, organizaciju i obavljanje delatnosti preduzeća, primenjuju se propisi koji se odnose na preduzeća, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Član 11.

Preduzeća za radno osposobljavanje i zapošljavanje invalida mogu se udruživati međusobno i sa drugim preduzećima i ustanovama radi ostvarivanja interesa zbog kojih se udružuju.

Član 12.

Preduzeće se upisuje u sudski registar kad ministarstvo nadležno za poslove rada utvrdi sa su ispunjeni uslovi za njegovo osnivanje utvrđeni ovim zakonom.

Član 13.

Preduzeće koje u toku obavljanja delatnosti prestane da ispunjava uslove koji su za njegovo osnivanje utvrđeni ovim zakonom, briše se iz registra kao preduzeće u smislu ovog zakona.

Član 14.

Invalid, odnosno lice iz člana 4. ovog zakona zasniva radni odnos u preduzeću bez javnog oglašavanja, uz posredovanje organizacije nadležne za poslove zapošljavanja.

Član 15.

Invalid, odnosno lice iz člana 4. ovog zakona može da obavlja poslove za koje je zasnovao radni odnos kod kuće, pod uslovom da se ti poslovi mogu obavljati kod kuće.

Član 16.

Preduzeće je dužno da izveštava pravno i fizičko lice koje je invalida uputilo na radno osposobljavanje, odnosno zapošljavanje o rezultatima radnog osposobljavanja, odnosno zapošljavanja.

Član 17.

Preduzeću se obezbeđuju sredstva za radno osposobljavanje invalida, u skladu sa zakonom.

Član 18.

Preduzeću se za svaki mesec obezbeđuju sredstva iz budžeta Republike po zaposlenom invalidu u iznosu od 50% prosečne zarade po zaposlenom u Republici,

prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Sredstva iz stava 1. ovog člana prenose se ministarstvu nadležnom za poslove rada na poseban račun u okviru redovnog računa ministarstva.

Ministarstvo nadležno za poslove rada prenosi sredstva iz stava 1. ovog člana preduzeću.

Član 19.

Sredstva koja se preduzeću, u skladu sa zakonom, obezbede u vezi sa radnim osposobljavanjem invalida mogu se koristiti samo za te namene.

Član 20.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove rada.

Član 21.

Novčanom kaznom od 10.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzeće ako:

1) obavlja delatnost kao preduzeće u smislu ovog zakona a ne ispunjava propisane uslove (član 3);

2) ne donese program radnog osposobljavanja invalida (član 5);

3) ne vodi ili neuredno vodi propisanu evidenciju (član 9);

4) koristi sredstva suprotno odredbi člana 19. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 1.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u preduzeću.

Član 22.

Postojeća preduzeća za radno osposobljavanje i zapošljavanje invalidnih lica uskladiće organizaciju i opšta akta sa odredbama ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do stupanja na snagu opštih akata iz stava 1. ovog člana primenjivaće se važeći opšti akti ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Po isteku roka iz stava 1. ovog člana, postojeća preduzeća, koja ne postupe po odredbama stava 1. ovog člana, brišu se iz registra kao preduzeće u smislu ovog zakona.

Član 23.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o preduzećima za radno osposobljavanje i zapošljavanje invalidnih lica ("Službeni glasnik SRS", broj 15/90).

Član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".
